Gemeente Amsterdam

Spoedvoordracht voor de College vergadering van 25 maart 2025

Portefeuille: Democratisering (inclusief Bestuurlijk stelsel) (17)
Agendapunt: F1

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met de collegevoordracht en raadsinformatiebrief met daarin de bestuurlijke reactie op het gewijzigde initiatiefvoorstel van het raadslid Krom over 'Bescherm wat je dierbaar is: rechten van de natuur'

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. In te stemmen met de raadsinformatiebrief met de bestuurlijke reactie op het gewijzigde initiatiefvoorstel van het lid Krom (PvdD) getiteld 'Bescherm wat je dierbaar is: geef rechten aan de natuur' waarvan de belangrijkste punten zijn:
    1. Bereid is een onderzoek te doen op welke wijze de rechten en/of het perspectief van de Amsterdamse natuur in de besluitvorming en al het te vormen nieuwe beleid binnen de gemeente Amsterdam kan worden verankerd, voornamelijk door het Zoöp-model nader te onderzoeken en deel aan te nemen;
    2. Dat het college bij de verdere uitwerking van de omgevingsvisie kan onderzoeken of en hoe belangen van de natuur ingepast kunnen worden;
    3. Dat het college de beweging van de Rechten voor de Natuur steunt en bereid is de boodschap van deze beweging (in gepaste mate) uit te dragen aan regionale en landelijke partners;
    4. Het college adviseert de raad om met het initiatiefvoorstel in te stemmen

Kernboodschap

Het college van B en W besluit een bestuurlijke reactie te geven op het gewijzigde initiatiefvoorstel 'Bescherm wat je dierbaar is: geef rechten aan de natuur' van het lid Krom van de Partij voor de Dieren. Dit initiatiefvoorstel vraagt het college om de belangen van niet-menselijk leven te erkennen en te onderzoeken hoe deze belangen verankerd kunnen worden in Amsterdams beleid. Het college geeft in de bestuurlijke reactie aan dit initiatiefvoorstel te ondersteunen en bereid is hier onderzoek naar te doen, door middel van onderzoek en deelname aan het Zoöp-model. Het college adviseert de raad in de bestuurlijke reactie om met het initiatiefvoorstel in te stemmen.

Bestuurlijke achtergrond

Op 24 mei 2024 heeft het lid Krom (PvdD) het initiatiefvoorstel 'Bescherm wat je dierbaar is: geef rechten aan de natuur' ingediend en gevraagd om een bestuurlijke reactie van het college. Op 1 oktober 2024 is de bestuurlijke reactie vastgesteld door het college en verzonden aan de gemeenteraad. Op 11 februari 2025 heeft het lid Krom een gewijzigd initiatiefvoorstel ingediend.

Bestuurlijke prioriteit

n.v.t.

Wettelijke grondslag

Reglement van orde gemeenteraad en raadscommissies Amsterdam, artikel 76.

Gemeentewet, artikel 147a, eerste lid jo: een lid van de raad kan een voorstel voor een verordening of een ander voorstel ter behandeling in de raad indienen.

Gemeentewet, artikel 147a, vierde lid: De raad neemt geen besluit over een voorstel dan nadat het college in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van de raad te brengen.

Onderbouwing besluit

Initiatiefvoorstel

Het initiatiefvoorstel vraagt het college om:

1. Uit te spreken dat niet-menselijk leven om ons heen belangen heeft. En deze belangen op te nemen in toekomstig relevante beleidsstukken.
2. Te onderzoeken op welke wijze de rechten en/of het perspectief van de Amsterdamse natuur in de besluitvorming en al het te vormen nieuwe beleid binnen de gemeente Amsterdam kan worden verankerd;
    1. Het initiatief 'de Ambassade van de Noordzee' te betrekken bij dit onderzoek. Een initiatief dat zich richt op het luisteren naar de politieke stemmen van de dingen, planten, dieren, microben en mensen in en rond de Noordzee;
    2. Het initiatief 'Maas in de wet' te betrekken bij dit onderzoek. Een initiatief dat zich richt op het toekennen van een rechtspersoon aan de Maas, zodat de rivier vrij kan zijn van afval en verontreiniging.
3. Het Zoöp-initiatief, met een Spreker of Sprekers voor de levenden, verder uit te werken en hier als gemeente een actieve rol in te nemen door:
    1. En hierin proactief de diverse afdelingen binnen de gemeentelijke organisatie (waaronder groen en democratisering) te betrekken;
    2. De geleerde lessen van deze drie locaties te bundelen en hierover te rapporteren aan de raad.
4. Te onderzoeken of bij de eerstvolgende gelegenheid tot actualisatie van de omgevingsvisie en ontwikkelstrategie op kan worden genomen:
    1. Dat bij nieuw te vormen beleid altijd de belangen van de natuur en natuurgebieden worden meegewogen en dat in nieuwe raadsvoorstellen deze belangen inzichtelijk worden gemaakt.
5. De beweging van de Rechten voor de Natuur te volgen en;
    1. Te onderzoeken, wanneer het juridisch mogelijk is om rechten te verlenen aan de natuur, hoe dit in gemeente Amsterdam vorm zou kunnen krijgen;
    2. Deze boodschap proactief uit te dragen op de daarvoor geschikte momenten bij de MRA, provincie Noord-Holland en het Rijk.

Bestuurlijke reactie

1. Uit te spreken dat niet-menselijk leven om ons heen belangen heeft. En deze belangen op te nemen in toekomstig relevante beleidsstukken.

In de bestuurlijke reactie adviseert het college de raad het voorstel van raadslid Krom op dit punt over te nemen. Het college geeft in de bestuurlijke reactie aan belangstelling te hebben voor de ontwikkelingen op het gebied van de toekenning van rechten aan de natuur en/of het geven van een stem aan de natuur bij beleids- en besluitvorming. Het past bij de grote vraagstukken in deze tijd, daarom wordt aangegeven dat het college het logisch acht om niet-menselijk leven in de belangenafwegingen mee te nemen. Vervolgens wordt ingegaan op drie verschillende Zoöp-initiatieven die op dit moment in Amsterdam spelen en de raad geïnformeerd kan worden over de ontwikkelingen rondom deze drie Zoöp's. Aangegeven wordt dat mogelijk is om, binnen de Zoöp-context een verkenning uit te voeren waarin de juridische en praktische haalbaarheid van manieren van het verankeren van de rechten van de natuur en de mogelijk impact hiervan op bepaalde gebieden wordt onderzocht.

2. Te onderzoeken op welke wijze de rechten en/of het perspectief van de Amsterdamse natuur in de besluitvorming en al het te vormen nieuwe beleid binnen de gemeente Amsterdam kan worden verankerd;

1. Het initiatief 'de Ambassade van de Noordzee' te betrekken bij dit onderzoek. Een initiatief dat zich richt op het luisteren naar de politieke stemmen van de dingen, planten, dieren, microben en mensen in en rond de Noordzee;
2. Het initiatief 'Maas in de wet' te betrekken bij dit onderzoek. Een initiatief dat zich richt op het toekennen van een rechtspersoon aan de Maas, zodat de rivier vrij kan zijn van afval en verontreiniging.

In de bestuurlijke reactie adviseert het college de raad het voorstel van raadslid Krom op dit punt over te nemen. Zoals onder 1 toegezegd kan binnen de context van het Zoöp-model onderzocht worden op welke wijze de Amsterdamse natuur in besluitvorming en beleid een steviger plaats zou kunnen krijgen. Bij het Zoöp-model laat men vertegenwoordigers voor de natuur spreken, een zogenoemde spreker voor de levenden. Hierbij worden diverse lokale en landelijke voorbeelden betrokken.

3. Het Zoöp-initiatief, met een Spreker of Sprekers voor de levenden, verder uit te werken en hier als gemeente een actieve rol in te nemen door:

1. En hierin proactief de diverse afdelingen binnen de gemeentelijke organisatie (waaronder groen en democratisering) te betrekken;
2. De geleerde lessen van deze drie locaties te bundelen en hierover te rapporteren aan de raad.

In de bestuurlijke reactie adviseert het college de raad het voorstel van raadslid Krom op dit punt over te nemen. In de bestuurlijke reactie wordt kort ingegaan op de drie initiatieven en welke mogelijkheden tot onderzoek er zijn. Aangegeven wordt dat er door verschillende gemeentelijke afdelingen kan worden samengewerkt waarbij de regie bij team Democratisering ligt. Aangegeven wordt dat de raad in de tweede helft van 2025 kan worden geïnformeerd.

4. Te onderzoeken of bij de eerstvolgende gelegenheid tot actualisatie van de omgevingsvisie en ontwikkelstrategie op kan worden genomen:

1. Dat bij nieuw te vormen beleid altijd de belangen van de natuur en natuurgebieden worden meegewogen en dat in nieuwe raadsvoorstellen deze belangen inzichtelijk worden gemaakt.

In de bestuurlijke reactie adviseert het college de raad het voorstel van raadslid Krom op dit punt over te nemen. Aangegeven wordt dat de omgevingsvisie en de ontwikkelstrategie van Amsterdam respectievelijk in juli 2021 en juni 2024 door de raad zijn vastgesteld. Een inhoudelijke actualisatie met nieuw beleid (zoals het opnemen van bovenstaande uitgangspunten) van deze besluiten is op korte termijn niet aan de orde. Wel is er momenteel een actualisatie gaande waarbij reeds

vastgesteld beleid wordt verwerkt, de uitgangspunten uit het verzoek van indiener kunnen hierin nog niet worden meegenomen omdat het nog geen vastgesteld beleid betreft. Aangegeven wordt dat bij de verdere uitwerking van de omgevingsvisie, bijvoorbeeld in op te stellen omgevings- en gebiedsplannen, kan worden gekeken of en hoe natuur ingepast kan worden, anders dan tot dusver het geval was (denk onder andere aan rechten en vertegenwoordiging).

5. De beweging van de Rechten voor de Natuur te volgen en;

1. Te onderzoeken, wanneer het juridisch mogelijk is om rechten te verlenen aan de natuur, hoe dit in gemeente Amsterdam vorm zou kunnen krijgen;
2. Deze boodschap proactief uit te dragen op de daarvoor geschikte momenten bij de MRA, provincie Noord-Holland en het Rijk.

In de bestuurlijke reactie adviseert het college de raad het voorstel van raadslid Krom op dit punt over te nemen. In de bestuurlijke reactie wordt aangegeven dat het college de beweging van de Rechten voor de Natuur een warm hart toedraagt (zoals ook reeds aangegeven in de eerste bestuurlijke reactie) en dat het college de ontwikkelingen zal volgen met betrekking tot het ontstaan van (on)mogelijkheden om de rechten voor de natuur juridisch te verankeren. Tevens wordt aangegeven dat het college in gepaste mate de boodschap kan uitdragen (afhankelijk van de juridische ontwikkelingen) naar regionale en bovenregionale partners.

Participatie

Aangezien dit een reactie op een gewijzigd initiatiefvoorstel betreft waar nog geen besluit over is genomen door de gemeenteraad heeft er (nog) geen participatie op dit onderwerp plaatsgevonden.

Financiële onderbouwing

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben geen financiële consequenties.

Communicatie

Binnen de gemeente: Opnemen in de te publiceren besluitenlijst

Buiten de gemeente: Opnemen in de te publiceren besluitenlijst

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2025-017043	College van B&W Voordracht (pdf)
AD2025-017044	Gewijzigd initiatiefvoorstel Geef rechten aan de natuur.PDF (pdf)
AD2025-017045	Raadsinformatiebrief bestuurlijke reactie gewijzigd iv rechten natuur.docx (msw12)
AD2025-017047	okt 24 Rib bestuurlijke reactie op eerste versie initiatiefvoorstel rechten van de natuur.pdf (pdf)
AD2025-017048	Advies (pdf)
AD2025-019415	F - 01 Getekende brief VN2025-004238.pdf (pdf)

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten